



کتابخانه

تورک ارماجنگ ناسر افکار

حقکده نازوسپانیور. « ديه اخطار ايتدی . فقط ، روانی مضحک يازلش اولان شوشربله مقابله ايتدی :

په وانی کورنر ديدلر
بال موزن ريمن يار ديدلر
کمييه يوليجه ديارت ايدن
دين دنيايي پير ديدلر

بو شهرده «بال طوتان يارماني يالار» اصطلاحی ، عوام صنفه عائد يک عادی ضربرب مثلر . بونک کيده «دين و دنياييه يانايي» تعبيرده عوام اصطلاحيدر . روانی ديگر فعال و مضحکده شعراکي باجيوري عوامک [خالق] اسلوبيه بلاتليوردی .

اجتماعی حسياتی ريخیده ايدمک درجهده اولان ريکنايمده روانيک سرخوشاني سومه - سيدر . بوندواي ايديلمه يک خسته قاي ايدی ، وکنديسي حقي پرواسر کنديدن شوبله بحث ايديور :

سقامت بنم خسته نم ، ميخانه ده خسته غلامدر
ساق بنم طييم ، خدمتي بنم کيميا گرمدر .

روانی «تداويي» ايچون ، اودورک ، اک مشهور سقيلريدن ، شاعرکيله برار شهرتي عالم اولان اسکوبلي اسحق چالي کنديينه اک اي بر آرقداش بولدی . اسحق چالي ناک شهرتي ، روانيک شهرتدن ده فا ايدی ، چونکه علما صنفک علي العموم مبال اولديني کي اسحق چالده فوق الماده «غلام رست» ايدی وکيک [۱] آجي بر صورته قبد ايتديکي ، اسحق چالي سوک نقطه به وارمشدی . رواني ياله اسحق چالي يکديکينه يکسر بوطايدلر . حياتلري يازان عمر زهيج بر زمان بريردن ايرتلا . ديلقري و «شراب اونه (ميخانه) کنديسي کيديوردی . يوقه شرابي اونه کليوردی ديور ، کذا بولنر کي سقامتي سومن شاعرلردن بری ده ، عيني درجه علما صنفه ملوب ، اسحق چالي ناک صبي دوستلرندن ، علوی ايدی .

موی اليک انسي روسيله ايدی مورخ عالی ، بولرنيک ايجيکله اولان مياي اشبو کيفيت عطف ايديور - «ديورک» - ديگر سرخوشلغه ميلا اولان روسلرله برلکده قطب ييلدريزه وازيوردی . صباح - اقشام داغما ميخانه ده اوملور دوروجي ميخانه ک خارجنده هيچ کيسه کنديينه تصادف ايدمه مشدر . «اشبولاييک و شايان قدر ريخنده ، مؤسسات خبريه مولي قوتلي ومقتدر شخص کندی منظوم

(۱) Excessive addiction to the Unnatural amours, to which the Alema as a class appear to have been especially pron...

غلام پرستي اولن آئيني عصرده شرفده دهکال ، هرده ده منظره ۱

شايخ

براعتراضه جواب

«حافظ پاشا زاده شيدالدين رضا بکه - يني مجموعه» ناک چکن نسخه سنده عساکر منصوره محمديه» مقاله سنده کي ايکي نقطه به اولان اعتراضکزي او قومد . ايشته جوابلرم :

استانبولک انصافنر يانفيلرنيک بابا کزندن قالان اويکزي ياقاسيه «تريب بو زغونرک عسکري و تاريخي خاطراتکي» مولتکده خط دستيه حافظ پاشايه خطاب ايدن مکتوبلرندن اقتباس ايدرک نتر ايدمه ديککزه «يک اوقادار تلفه ايتميکيز .

چونکه مولتکده ، تريب حربه دائر فکري ، همده سزک اعتراضکزيک بايدتمده اوزوايتديکيز کي «حافظ پاشايک قالملي ايله منجم خواج افنديک مداخله سندن اول علمي اساسلر» بولدرق سوبله مشدر . بوده مولتکده شرفه عائد مکتوب بلرتمده در . سوق الجيش قسملري برافدرق يالکيز سزک اعتراضکزه جواب اولقي اوزره مکتور مکتوبلرک «تريب محاربي» عنواني تاشايان آلتش اوج نورويليسندن شو سطرلری نقل ايديور :

«مصر عسکري ، طوب جهتدن عثماني اردوسنه قانق اولوب مانورلرده دخی ده زياده ادرمه ايدلر . لکن قوه منويه اعتباريله عثماني اردوسه دوشنده بولنيوردی .

مصر عسکري ايله قارشى قارشى به بولنديمن زمانديتري کون کيوردی که اوتوز حقي قرق نفر اکثريا ضابطلرله برابر بزه ذخات الجسون . عثماني اردوسنده ياره آووج طولومى صرف ايدلدي حالده مصر عسکري بوقسوزاق ايجنده بولندی . عسکرلک تعيني زميلرک نلتي ناستنده چادير قطعا يوق . معاش توزييه ايشه اون سکر ايدن بري اضطاله اوغرامش . خستلر عاجلجيز ، مدواستز ، اجله نيجه لشيور . و الحاصل سقات او درجه ده که براشات اوزرته تکميل سوربه اهاليى عصيانه ميا !

بوتون بولردن چيقان نتيجه ، طالع حريک عثمانيلره ياور اولاجي سرکزنده ايدی . لکن برخطا ، اساسی بر خطا ، هر حسابی آت اوست ايتدی . «

بخطابه کنجيه ، اوده شودر :

ابراهيم پاشا قوتی تريب اوزرته قورولان کوريدن چکرکن يزمواريک بايدي برترش ، موقيتسر لکله نيجه لنيور . بوالا اوزرته مولتکده درحال قولرک اوج فرسخ کریده مستحکم بيره جک مولفه چکيله سني تکيل ايديور .

شعرلري ياراتيوردی . فقط تعجب ايتمه کي موشعرل سرخوشاني وسقامتي نتر ايديوردي . زيراعيش وعشرت ، لطيف ساقيلر ، مناسبتر ماملر ، قايغوسزجه ذوق وصفاتلارسي ، کائلر - علي العموم جالفير - روانی شعرلرنيک موضوع ومندرجاتي تشکيل ايديوردي . بالاخره بوشعرلر غنايه منقلب اولارق استانبول ميخانه لرمده ، قهوه خانه لرمده ترنم ايديليوردي . روانيک ازلرندن نمونه اولارق اشبو منظومه يي درج ايديورم :

رانداسيک ميني قومه جام مصفا دن يانه ... بو شعرلر ايران لير زمينک تقليدندن عاری عد ايدلمسي ايچون ، لازي درجهده استانبول عادائنه خاص نقطه لري احتوا ايديور . علي العموم سرخوشاني تصوير ايدن «مري-تصرف» طر زنده اولان لوه لره کلنجيه ، بولنر حقيقه ايران ادبيات سنده يک مينولدر . چاي ، حافظ ، خيام ورواني کندی اثرني بوده کيتيرمک ايچون ، ايران ادبياتدن يک چوق مثاللر اخذ ايدميليوردی . بونکله برار آجي سالنر ، واولقي دوغورودن دوغروب ديگرلري تقليد ايتکله اتهام ايدميرک . مکده ايکي بايديني مناسبتر حريکي بوسيله ايله مجوب لره تکرار ايديليوردي :

ايک معنی سن اللسون روانی
اکا خير ايتز اخر کمييه حقي

او دور شعر استندن ذاتي ، رواني ناک اخذ ايتديني موضوعلرک ديگرلرله عائد اولوب کندييسندن چالديني سويليور و بومناسبتله ده استانبول نکته دانلری اشبو مجوييه يي تعمير ايتلر :

شعراي زمانه کيم وادی
بروردن اوغرلر اشعاري
عيبدر بول ! دمدم برافله ديتي !
زی هنر جبر ايدرسه جبراي .

نه اولورسه اولسون روانيک شعرلری يک تعمير ايدميرک مرغوب و مقبول ايدی . روانی ، عيش وعشرت احتوا ايدن ليريک شرقي لردن ماعدا ، ۷۱۵ بيتدن عبادت منوي طر زنده «عشرت نامه» عنواني بر منظومه يازمشدر . اشبو منظومه ک عنوان سنده اکل - شيدليغه کورده ، اوقادارلرنيک اراستندکي عسرتي بتون تفصيل ليه ترنم ايديور . بونکله باروده خاده ک اوده اولوب بوميخانه ده جريان ايتديکي تصوير ايديور .

مترجمی : جعفر اوغلي



[۱] اهل کالکي عسکريه ، السالفر . و لافلي ، معناسنه

ایرلینڈ ایکٹنی پر قابو کروونجہ اطرافہ باقدن
اورایہ قوشدم . بورادن تاجک ارج باغہستہ
کیریلورڈی . اوٹک کوزل بر ندمہسی کی سوسلو
وظیفہ دی بو قابو انچریدی آبدنک بر مضر
طایق کی ایدی، پوسک بر زمین اوزریہ وورولشدی .
بر طرفی موزہ حالہ قوشملر ، تاجک رسلرخی ،
میٹا اورلخی صایورلر . مہدی کان حالہ کتیرمشر
کی صیقلم ؛ دومرادی ارج باغہ بہ ایندم
بوراسی بکا بکی بر طاک باشلانیکی کی کوروندی .
بو باغہ بر قاج خیرجہ اوروشیلہ یاپیش ، فقط
بو بر قاج خیرجہ رساملمک دھاسی خلاصہ ایدلش
روخندہ تصویر حسرتی بر قاج چیرک ایلہ جانی
بر صورتہ آکلائان لطیف . « آرابہ سہ »
لوخہ ایدی . . تاجی ، بو لوخہ قارشیستہ ،
بیاض بر تولہ بوروغش کوزل بر قادیق وقاریہ
کوردم . بو ، چرچومسیلہ رستمن ہانکیسک
دھا کوزل اولدی کسیریلہ مہن بر لوخہ ایدی .
صیرلہ تمش بر قاج سروی ایلہ یانیہ بر قاج
حوضہ اولہ بر آھنک اولہ بر انجھک واردی کہ
اولہ کوردمک اک حتمہ باغملر خیلمہ پریشان
بر جالیق حالی آلدی . بوراسی پر یوزندہ وورولو
بر باغہ دتل ، ییلہ بزرگ کوزل کسندن قویہ بر
بارچہ جکت ، اونلرک کوموش بالاقانی وودوقانی
بورادہ وواردی . ووباغہ بو آھنکدار کوزلکسی
ویرن اوکندہ تاجک کولہ کسیدی . .
اوقودہ جینی دولاشان بری کی ایرلہدم ،
سر سر یومندن چیتقہ تاجک انچہ کیردم . .
بوراسی او ییلہ بزرگ قویہ ایدی . باغچدن آلدینر
منوی دویوگرلر بورادہ بر آرایہ طولاندی ووجود
روحدن عبارت اولدی . .
کیردیم بنادہ بر توبہ آغیرانی یوقدی . .
بوراسی ، بحرائی اک یوونک اوزمہستہ ،
کوجوک کوجوک اوداردن مرک بر مسجد
رومانیتہ . بر کوشک ، بر کوشک خفیلکندہ
بر مسجد . . جملہ کیریلکندہ جمرلہ ، جمرہ
بوشلندہ منوی ذوقلرک بوتون زنبیلکنی
صافلایان خیزہ برلری . .
ممتاز محل تاجک او بر ک بارچہ سی کوزلکندہ
قبسہ آتندہ . اطرافی سرسارماقلہ جہ و برلش
بر سرسک اوقودہ قوجسہ ییلہ یاہ او یووردی . .
بو قادیق اوسندو قودہ باتلرک ، حالہ ناغت اوزندہ
قوجہستہ عشق قویہ حکمران اولیور کی . .
شاہ جهان زوجہ سنا یاندہ بوزارندہ ییلہ آغلری
دیندہ آتوں زنجیری بر اسیر کی .
صندوقلرک دوردی ایچ اودادن دھا کوزل
بر جملہ کالہ اولاماز . سرس بورادہ فیل دینی حالہ
اغلہ دینی اییک یوموشاقتندہ . . سرس اوقدز
اغلہ ایدلہ تمش ، اوقدز کوزل شکل آتسک
بوازی الکر اویہ جیک دلی وجود کچرہ مزی .

سکرکہ « حافظ باشاک تیش سہ لک بر شرف ماضینہ
لکہ سورہ جک قدر وطنی حسلردن آزادہ بر جیفہ »
اولدینہ جل ایدیلہ جک بر اشارت یوق . یالکر
بزم معود باب عالی بزمہ اوصیرادہ بر ماضی مولان
وہی آکلاتیوردی . مولنک آغش دردنجی
مکتوبندہ بو حکمران کیری صراحتہ سویلیور :
« وزیر اعظم ، حافظ باشاک . اعد باشا
کھی - محمد علی اردوسنہ التاحندن قورقوردی . . »
ایشتہ ، مولنک تکزب بوزغونہ دائر کونندہ
بازیش اولان خاطر مہی . مقالہ حافظ باشادن
بالناسہ بحث ایدیشیدی . بوقہ صرف تکزب
وقمہی ویا حافظ باشاہ متعلق اولہیدی ، دھاک
سولنہ نک سوز بولتوردی . بو ایضات ایلہ
مقالہ حتمہ بسلہ دیککز بعض ظنلری تصحیح
ایدہ ییلدیکم امیدندہم .

آقرہ ، ۱۸ اگستوس

ہندوستانہ خاطر ماری :

تاج محل

— ۲ —

نچہ آغرایہ کورتورن ترمی دیناک الکاواش
کیدن آرابہ سی طن ایدندہمی . اوکدن قوشاق
یکسی لازم کن منظرلرک ، برلندن قبلہامق
ایستہمین رحلی واردی . . نچرہ دن آریلا میوردم .
کوزلرم اقدہ بلیرمک بریری یوزی کورمک
ایچون صبر سزلتوردی . . حالو کہ اوائق او یوور
کی کرکستزدی .
نہایت ترم بردن برہ کرکست کدی ؛ برنہر
واونہرک اوکندہ دوران بیاض رخیاک اوکندہ ،
سانک جازہستہ طولونامق ایچون ، بوتون سرعتلہ
یکدی . بن خجاندن برنی کورمہم . اوہیج
یورومہن ترمہ یواش یکمہسی دیلہ دیکم بردن
نچ بوتون سرعتلہ قاچیمشدی . .
اولتہ کاروان یولیفاک سورکماجہ قوشدم . اولتہینک
حاضر لادینی اونومویلہ پندہم . جیلفین قوشہ .
سیلہ ، اونومویلک بوتون علوی واغہ حسلری
داغیدہ جندن وی تاجہ لافید ہوائی بر توریت
دویوسلہ لہ کونورمک جکندن قورقم . مقدس بر
زبانکماہ کیدن حقیق بر مؤمن کی اوزایہ قابل
اولہ آفایہ کیدمکچم . فقط ہندستان صیباغی
آلندہ بورونین آفایلرک انتقامی باشند کوزلی
ایچون ، بوقابل دکلدی . بر آرابہ پندہم کوزلی
باری فامد . آرابہ بر طاق اوزلورلردن یکمکدن
سورہ بوبوک بر قیرمنی یونک اوکندہ دوردی .
طور اقدہ براییلق وعودہ بر طباتیق واردی .
کودوزن اوشوبہ دالمش صیباغی بر بہادر کونی
ایدی .
بلاور دن کچرہ قارشیہ بر باغہ چلدی .

حافظ باشا بونکیکی ، مولنک تکزجوق اصرار
« اقامتی تزییدن متولہ میج بر مسؤلیت قبول
وتہد ایتجہ جکی » قضایتلہ آکلامتی و دیگر
بعض اجنبی ضابطلرک بو کورمہ بولنی اوزریہ
قبولہ مجبور اولدی . حرکت ساعتی و تعقب
ایدیلہ جک بولر قرا لاشدیرلہی .
بو قرا دن سورہ چادریتہ چکیان مولنک
بر ساعت کچوبدہ تکرار ایشاہا قارشیلا شجہ « باشاک »
اولکی فکری قطعی تبدیل آغش اولدینق کورمہ
حیرتہ دوشدم . فقط حافظ باشا بر زماندیری
بر نفوذ آکتابنہ موثق اولان بر جوق خواجہ
ومنلازلہ محاط ایدی . اونلرک آغزہ لہ کاشورنری
سویلدی : ہم اصطلاحات پاکش اولقندن خالی
دککش ، دشمن مطلق بملق یارن صباغ حلب
اوزریہ رجعت ایدہمکش ، یادشہزک لوکدینی
بول حق بولی اولدیندین جناب حق کندیستہ
ظہیر و معاون اولاجمش ، رجعت ایتک ایسہ
بویوک بر ناموس سزاق تشکیل ایدرمش
جوانہ معروض قالیور .
برازسوکرا ابراہم باشا اردوسی تہدیکار
وضعتی بلای ایدیرور . قضایت و خاتمہ صوفتارک
ییلہ کوزلری آجیور . تکرار بر جیاس طویلا یورور .
مصطفی باشا ، مظہر باشا و دھاک بعض اسراء مولنک
ایلہ بو خصوصہ ہمکر ایکن ، اردو قوماندانک
حضورندہ آغز لری آجیورور . مولنک ہنسی
فکر لری علنا بیانہ دعوت ایلہ حافظ باشاہ :
— مثلا ، صوفتا سوزیلہ حرب اولماز .
اگر رجعتہ باشا لاسازسی یارن کوش باطمان
الکرک آتندہ بر تکز نقر بولامیرق مشکل
ووخیم بر موقعہ قالیسرکہ دیور . باشا بونیہ
رد ایدیمہ ، مولنک اردو قوماندانک مستشار
خاصاندن استعفا ایتہ . ییلہ حافظ باشا حدتہ
بونی درحال قبول ایدیرور . بویلہ اولقلہ برابر
مولنک یتہ بر ضابطہ صفتلہ حربہ کیریور ،
اگرنی کونی محاربہدہ باشاک الیہ وضعتی شوبلہ
آکلاتیور :
« ایشتہ اوزمان باشا یکصاغ جناحہ مرک
اولولہ تہلکہ باشلادی . خاندن کور یوردمک
اک صمیمی مقصدی عزرائیلہ قوشق ، بر مغلویت
شاہبندن نفستک غوثی رجاولاس ایدی . . . »
ایشتہ تکزب بوزغونک مولنک قلبلہ سبیلری .
بناء علیہ توہم ایتدیکبش کی اورتہ « بر یاد رحمت
بتکین طوبارغہ ایدیکبش سرد بر قوماندان منجم
خواجہ کی افسانوی حکاہلہ تمجیل ایتکدن
بر ذوق دوتی » مثلمہی اولایوب حافظ باشاک
« بوتون ایلکباریہ رحمما » دیہ تسلیہ ایدلہ کی
دیگر افاندن آری اولارق بو محاربہدہ کی کوشکلکی
ویر قوماندانہ ہیجہدہ لایق اولایا عزم سزلری
وروخنک تائسری موضوع ہمدی .
سرکزک حافظ باشاک فرزندن قورقاسنہ کتبہ :
یونندہ مقالہ بدلتہ اوروسہ کسزہ تسلیم ایدرہ